

Είναι η χρήση της τεχνολογίας, ιδιαίτερα των κινητών τηλεφώνων και του Διαδικτύου, με σκοπό την εσκεμμένη (συναισθηματική) αναστάτωση ενός ατόμου.

Σε τι διαφέρει ο διαδικτυακός εκφοβισμός;

Δεν αποτελεί νέο φαινόμενο, αλλά κάποιες πτυχές του διαφέρουν από άλλες μορφές εκφοβισμού:

- 1. 24/7 μαζί με εισβολή στο χώρο του σπιτιού ή τον προσωπικό χώρο.** Ο διαδικτυακός εκφοβισμός μπορεί να πραγματοποιηθεί ανά πάσα στιγμή και να εισβάλλει σε μέρη που μέχρι πρότινος θεωρούνταν ασφαλή ή προσωπικά.
- 2. Το κοινό μπορεί να είναι πολύ μεγάλο και να λάβει τα μηνύματα άμεσα.** Η δυσκολία ελέγχου ενός ηλεκτρονικού μηνύματος που κυκλοφορεί στο διαδίκτυο σημαίνει πως η έκταση του διαδικτυακού εκφοβισμού είναι πολύ μεγαλύτερη από άλλες μορφές εκφοβισμού. Ηλεκτρονικά προωθούμενο περιεχόμενο δύσκολα ελέγχεται και η αγωνία της εμφάνισής του ξανά και ξανά δημιουργεί δυσκολία στα θύματα να συνεχίσουν ομαλά την καθημερινότητά τους.
- 3. Όσοι εκφοβίζουν μπορεί να επιχειρήσουν να παραμείνουν ανώνυμοι.** Αυτό μπορεί να είναι εξαιρετικά επώδυνο για όσους παρενοχλούνται. Το άτομο που εκφοβίζει ίσως να μην βρεθεί ποτέ στον ίδιο φυσικό χώρο με το θύμα του.
- 4. Το προφίλ του θύτη και του θύματος.** Ο διαδικτυακός εκφοβισμός μπορεί να συμβεί μεταξύ συνομηλίκων αλλά και μεταξύ ατόμων διαφορετικών ηλικιών. Εκπαιδευτικοί έχουν επίσης στοχοποιηθεί. Η ηλικία ή η φυσική ρώμη δεν έχουν σημασία. Οι θεατές ενός περιστατικού μπορούν επίσης να γίνουν συμμετοχοί στο διαδικτυακό εκφοβισμό· για παράδειγμα, με το να διαδώσουν μια εξευτελιστική φωτογραφία.
- 5. Μερικές περιπτώσεις εκφοβισμού μπορεί να είναι το αποτέλεσμα απερισκεψίας** (κάτι που αποτέλλεται ως **αστείο** μπορεί να αναστατώσει ή να προσβάλλει σε μεγάλο βαθμό τον παραλήπτη) ή **άγνοιας των συνεπειών**: για παράδειγμα, όταν κάποιος χαρακτηρίζει αρνητικά έναν συμμαθητή του ή έναν φίλο του online, χωρίς να περιμένει ότι το μήνυμα θα προωθηθεί ή θα το δουν άλλοι πέρα από τους άμεσα ενδιαφερόμενους.
- 6. Πολλά περιστατικά εκφοβισμού μπορούν να λειτουργήσουν ως αποδεικτικά στοιχεία.** Γι' αυτό είναι σημαντικό να γνωρίζουμε πώς να αντιδράσουμε!

Διαδικτυακός εκφοβισμός και νομοθεσία

Εκπαιδευτικός «νόμος»: Ο εκφοβισμός δεν είναι ποτέ αποδεκτός. Η σχολική κοινότητα έχει καθήκον να προστατεύει όλα τα μέλη της και να παρέχει ένα ασφαλές, υγιές περιβάλλον. Στην Ελλάδα έχει αποσταλεί εγκύκλιος στα σχολεία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Δ.Ε.) για την «αποτύπωση καλών πρακτικών των σχολικών μονάδων Δ.Ε. για την πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας και της επιθετικότητας μεταξύ των μαθητών», έπειτα από πρόταση του Συνηγόρου του Παιδιού.

Πηγή: internet-safety.sch.gr/index.php/ekp/124-cb3

Διαδικτυακός εκφοβισμός και αστικό/ποινικό δίκαιο

Δίκαιο: Στην Ελληνική Νομοθεσία δεν υπάρχει ακόμα ορισμός «cyberbullying» ο οποίος να ποινικοποιείται. Όμως, ο τρόπος με τον οποίο εκφράζεται, π.χ. με το χλευασμό σε συνδιασμό με παραβίαση προσωπικών δεδομένων ή παραποίηση προσωπικών δεδομένων, σαφώς αποτελεί ποινικό αδίκημα.

Επομένως, εξετάζουμε τον τρόπο με τον οποίο πραγματοποιείται ο εκφοβισμός και ανάλογα μπορεί να ασκηθεί ποινική δίωξη ή όχι. Ο τρόπος που εκφράζεται δεν είναι πάντα ο ίδιος, συχνά μπορεί να διαφέρει, ωστόσο ως επί το πλείστον αυτός βρίσκει έρεισμα στην Ελληνική νομοθεσία.

Πηγή: Safeline.gr

«Ένωσα ότι κανείς δεν μπορούσε να καταλάβει τι περνούσα. Δεν ήξερα ποιος μου στέλνει αυτά τα μηνύματα και ένιωσα αβοήθητος. Δεν ήξερα τι να κάνω.»

Μαθητής

Βασικές Συμβουλές Ασφάλειας

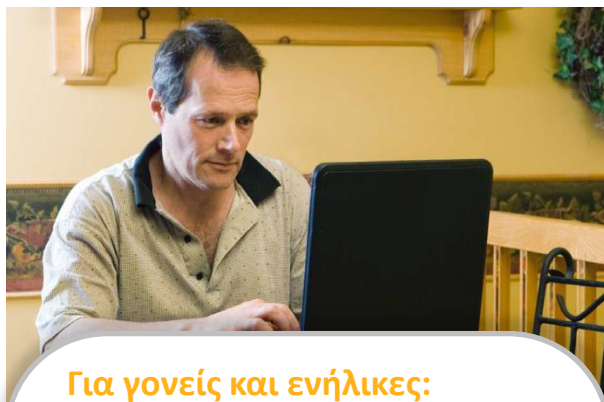
Η σχολική κοινότητα παίζει ρόλο στη διασφάλιση της διαδικτυακής ασφάλειας. Η κατανόηση των online δραστηριοτήτων των ανηλίκων μπορεί να βοηθήσει τους ενήλικες να ανταποκριθούν σε καταστάσεις εκφοβισμού κατάλληλα και αποτελεσματικά. Ζητώντας από τα παιδιά και τους νέους να δείξουν στους ενήλικες πώς λειτουργούν οι τεχνολογίες, αποτελεί μια χρήσιμη στρατηγική που μπορεί να παρέχει μια σημαντική ευκαιρία μάθησης και έναυσμα για συζήτηση.

Για παιδιά και νέους:

1. Πάντα να σέβετε τους άλλους – να είστε προσεχτικοί τι λέτε στο Διαδίκτυο και τι φωτογραφίες στέλνετε.
2. «Σκέψου πριν δημοσιεύσεις»: οτιδήποτε στέλνετε στο Διαδίκτυο, μπορεί να γίνει δημόσιο πολύ γρήγορα και θα μπορούσε να μείνει εκεί για πάντα.
3. Αντιμετωπίστε τους κωδικούς σας, όπως την οδοντόβουρτσά σας: κρατήστε τους για τον εαυτό σας. Δίνετε τον αριθμό του κινητού σας τηλεφώνου ή τη διεύθυνση της προσωπικής σας ιστοσελίδας μόνο σε έμπιστους φίλους.
4. Μπλοκάρτε τον θύτη: μάθετε πώς να μπλοκάρτε ή να αναφέρετε όποιον συμπεριφέρεται άσχημα.
5. Δεν απαντάτε, δεν ανταποδίδετε!
6. Κρατείστε τις αποδείξεις: μάθετε πώς θα κρατάτε αρχείο από προσβλητικά μηνύματα SMS ή email, εικόνες ή συνομιλίες.
7. Μιλήστε για το διαδικτυακό εκφοβισμό:
  - Σε έναν έμπιστο ενήλικα ή στη Γραμμή Βοήθειας www.help-line.gr, τηλεφωνικά ή μέσω email.
  - Στον πάροχο της υπηρεσίας: ελέγξτε τα εργαλεία αναφοράς που σας παρέχει ο ιστοχώρος .
  - στο σχολείο σας: οι εκπαιδευτικοί σας μπορούν να σας βοηθήσουν.

Μην κάθεστε με σταυρωμένα τα χέρια!

Εάν αντιληφθείτε περιστατικό «cyberbullying» υποστηρίξτε το θύμα και αναφέρετε τον εκφοβισμό. Σκεφθείτε: πώς θα αισθανόσασταν, εάν είχατε πέσει εσείς θύμα και κανείς δεν ήταν κοντά σας για να σας στηρίξει;

Για γονείς και ενήλικες:

1. Μείνετε σε επιφυλακή για ενδείξεις: το παιδί σας μπορεί να είναι τόσο θύτης όσο και θύμα διαδικτυακού εκφοβισμού. Να είστε σε εγρήγορση αν το παιδί σας φαίνεται αναστατωμένο μετά τη χρήση του Διαδικτύου ή του κινητού τηλεφώνου. Μια τέτοια περίπτωση μπορεί να περιλαμβάνει περίεργα σχόλια ή αλλαγές στις σχέσεις με φίλους. Είναι πιθανόν να είναι τα παιδιά σας απρόθυμα να μιλήσουν ή να είναι μυστικοπαθή σχετικά με τις online δραστηριότητές τους ή τη χρήση του κινητού τους τηλεφώνου.
2. Μιλήστε με τα παιδιά σας και κατανοείστε τους τρόπους, με τους οποίους χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο και το κινητό τηλέφωνο. Διαβάστε τα 7 μηνύματα-κλειδιά για παιδιά και νέους (στην αριστερή στήλη) για να ξεκινήσετε μια τέτοια συνομιλία .
3. Χρησιμοποιείστε τα εργαλεία που παρέχουν οι ιστοχώροι και ενεργοποιείστε τις υπάρχουσες ρυθμίσεις ασφαλείας.
4. Θυμίστε στα παιδιά ότι δεν ανταποδίδουμε.
5. Κρατήστε τα αποδεικτικά στοιχεία από προσβλητικά μηνύματα SMS, emails ή συνομιλίες.
6. Αναφέρετε το διαδικτυακό εκφοβισμό:
  - Επικοινωνήστε με το σχολείο του παιδιού σας αν το περιστατικό εμπλέκει μαθητή, ώστε να λάβει άμεσα τα κατάλληλα μέτρα.
  - Επικοινωνήστε με τον πάροχο της υπηρεσίας.
  - Εάν το περιστατικό είναι σοβαρό και έχει διαπραχθεί ποινικό αδίκημα, θα πρέπει να εξετάσετε το ενδεχόμενο επικοινωνίας με την αστυνομία.

Το παρόν φυλλάδιο βασίστηκε στο πρωτότυπο έργο "Cyberbullying: a whole school community issue", του Βρετανικού Οργανισμού Childnet International

Copyright ©2015 Safer Internet Hellas

Την αποκλειστική ευθύνη της παρούσας έκδοσης φέρει ο συγγραφέας της. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν φέρει καμία ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των περιεχομένων σ' αυτήν πληροφοριών.

Συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση
Διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη»